

מזן התלמוד

סדר נזיקין, מסכת בבא בתרא דף צ"ח

אמר רבא: האי מאן דזבין ליה חביתא דחמרא לחנאיה אדעתא לסבויה, ותקף אפלאגא או אתילתא, דינא הוא דמוקבל ליה מיניה. ולא אמרין אלא דלא שני בברזא, אבל שני בברזא - לא. ולא אמרין אלא דלא מוטא יומא דשוקא, אבל מוטא יומא דשוקא - לא.

לסבויה - להשקות ממנו
תקף אפלאגא או אתילתא - החמיץ חצי או שלישי
שני בברזא - שינה את הברז

הסבר: אדם שמוכר חבית יין לחנווני כדי שימכור ממנה ללקוחות, והחמיץ חצי או שלישי ממנה, יכול החנווני להחזיר אותה למוכר ולקבל את כספו. וזה בתנאי שהחנווני לא שינה את ברז החבית, שאז השינוי עלול היה לגרום להחמצה, ושללא חיכה עד יום השוק והשהה את היין יותר מדי.

★ | מן ההסטוריה

ישיבת בני עקיבא כפר הרא"ה

ישיבת בני עקיבא בכפר הרא"ה נוסדה בי' בחשוון ה'ת"ש על ידי הרב משה צבי נריה במושב העובדים הדתי כפר הרא"ה, ונחשבה ל"אם הישיבות התיכוניות". הישיבה הייתה הראשונה בישיבות בני עקיבא ששילבה לימודים ישיבתיים ולימודי חול, ותלמידיה ניגשו לבחינות הבגרות.

ראשוני התלמידים היו 13 בחורים, שאליהם הצטרפה אחר כך קבוצה נוספת בראשות הרב אברהם צוקרמן צ"ל, שהיה שותפו של הרב נריה במשך עשרות שנים לניהול הישיבה. במשך השנים, מעבר ללימודי הקודש, שולבו בישיבה עבודת אדמה ומקצועות חול. בישיבה הושם דגש על שילוב של תלמידים מכל הארץ, העדות ורמות הלימודים, תוך יצירת אינטגרציה בין כולם, כאשר הרב נריה סלל דרך חינוכית ייחודית המשלבת תודה ועבודה.

הבניין ההיסטורי של ישיבת בני עקיבא כפר הרא"ה (Wikipedia, מיכאלי)

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	כניסת שבת: 17:45
ניו יורק:	כניסת שבת: 18:12
ישראל ת"א:	כניסת שבת: 18:00
גרמניה:	כניסת שבת: 18:09
	כניסת שבת: 18:57
	כניסת שבת: 19:12
	כניסת שבת: 19:24

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

סדר נזיקין | מסכת בבא בתרא צ"ו-ק"ב
פרשת האזינו | כ"ו באלול תשפ"ד - ג' בתשרי תשפ"ה
(29 לספטמבר - 5 לאוקטובר 2024)

נה טובה וחתוקה!

נה מתחזה בה בנורות טובות, בריאות נחת

דף צ"ו: יין שהחמיץ

בנימין קנה חבית יין, והניחה במרתף. לפני שבת ביקשה ממנו אשתו: "בבבקה רד למרתף ומלא את קנקן היין מהחבית החדשה שקנית". בנימין פתח את החבית והבין שהיין שבתוכה החמיץ. ביום ראשון בבוקר פנה אל מוכר היין בתביעה: "היין שקנתי חמוץ. החזר לי את כספי". אבל מוכר היין אמר: "אם היית בודק את היין מיד אחרי הקניה והוא היה חמוץ, הייתי מחזיר לך את הכסף ללא כל טענות. אבל אתה מצאת שהוא חמוץ רק אחרי ימים אחרים, אזי הוא החמיץ אחרי המכירה ואני פטור מלהחזיר לך את הכסף". במחלוקת הזו שבין המוכר לקונה מביא התלמוד את דברי האמורא שמואל שאומר שהמוכר אכן צודק.

דף צ"ז: פירות דמאי

דיני תרומות ומעשרות הם שאין לאכול פירות לפני שמפרישים מהם תרומות ומעשרות. תרומה גדולה - לכהן, מעשר ראשון - ללוי ומעשר שני או מעשר עני - תלוי באיזו שנה. בימי יחנן כוהן גדול, שלח בית הדין הגדול שליחים שבדקו בכל מחוזות היהודים וראו שהכל מפרישים תרומה לכהן, אבל היו עמי הארץ ששזלו ביתר ההפרשות ולא הפרישו מעשר ראשון ומעשר שני או עני. מאותה עת גזר בית הדין הגדול כי בפירות שקונים מעם הארץ, יש לנהוג כמו בפירות שיש עליהם ספק אם עישרו אותם, ולכן צריך לעשר אותם פעם נוספת. כמובן שאין צריך להפריש תרומה פעם נוספת, שהרי תרומה גם עמי הארץ מפרישים. פירות אלו מכונים "דמאי" מלשון ספק "דא" = זה, "מאי" = מה? - האם הוא מעושר?

דף צ"ח: האחריות על היין

אדם נתן חבית יין לחנוני כדי שימכור ללקוחות כל פעם מעט מן היין שבה, והם סיכמו שלאחר המכירה יתחלקו ברוחים. ברם, עד שהספיק החנוני למכור את היין, היין החמיץ. לאור זאת נשאלת השאלה: מי נושא בהפסד? מצד אחד: בעל החבית, שהרי החבית שלו. מצד שני: החנוני, שהרי החבית החמיצה אצלו. תשובת התלמוד לשאלה זו היא שבאופן רגיל בעל החבית נושא בהפסד, אבל בשני מקרים החנוני הוא זה שנושא בהפסד:
א. אם החנוני עשה בחבית ברז נוסף - מאחר שיתכן שפעולה זו היא שנגרמה להחמצה.
ב. אם עוד לפני שהיין החמיץ היה יום שוק ורבים באו לקנות יין, אך החנוני התעצל ולא מכר מן היין באותו יום - במקרה כזה בעל החבית אומר לו: "אם לא היית מתעצל, כל היין היה נמכר עוד לפני שהחמיץ, ולפיכך אתה אשם בהפסד".

חברותא

מתפלפלים

לפני ראש השנה הודיע יואב בן-ה-16 להוריו כי הוא מתכוון להתפלל בראש השנה במניין של צעירים בגילאי 16-20, שרוצים להתפלל במניין מהיר עם מנגינות ושירים משלהם. ההורים של יואב לא שמחו למשמע הרעיון הזה, וביקשו שיואב יתפלל איתם בבית הכנסת הרגיל בנוסח המוכר והמסורתי. הנושא עורר דיון משפחתי סוער.

מצד שני:

ההורים טענו שיש חשיבות לשמור על נוסח ומסורת של תפילה ולהעביר אותה מדור לדור, ולכן גם אם זה אולי קצת משעמם, יש חשיבות משפחתית ומסורתית לשבת ליד האבא בתפילה, ולהמשיך ולשמר את המורשת והמנגינות.

מצד אחד:

יואב טען שהוא לא נהנה ולא מתחבר לתפילות הרגילות בבית הכנסת של המבוגרים, ולכן הוא ישמח הרבה יותר להתפלל עם הצעירים בנוסח ובסגנון צעירים יותר.

מה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה 'התפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

על המפה

כפר הרא"ה

כפר הרא"ה הוא מושב דתי שנמצא בעמק חפר. המושב הוקם בשנת תרצ"ד (1933) על ידי עולים מאירופה, ונקרא על שם הרב אברהם יצחק הכהן קוק. בשנת ת"ש (1940) הקים הרב משה צבי נריה במקום את הישיבה התיכונית כפר הרא"ה, שנחשבת לאם הישיבות התיכוניות, ושילבה בין לימוד תורה לעבודת האדמה וללימודי חול. כיום גרים ביישוב כ-1,500 תושבים.

הכניסה לכפר הרא"ה (Wikipedia, Agbad)

מי אני?

1. נולדה בליטא באדר ב' תרפ"א (1921), עלתה לארץ ישראל בשנת 1935 (תרצ"ה) ונפטרה בכסלו תשע"ג (0122) בכפר הרא"ה.
2. הייתה רבנית ואשת ציבור, ובמשך 70 שנה התנדבה בתחומי החינוך והרווחה.
3. מראשי תנועת הנשים "אמונה". זכתה באות הנשיא למתנדב המצטיין.
4. הרצתה וכתבה מאמרים וספרים רבים בנושא קדושת הבית היהודי וטהרת המשפחה.
5. נבחרה לשמש כדמות מופת בחינוך הממ"ד בשנת תשע"ט.

הצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה

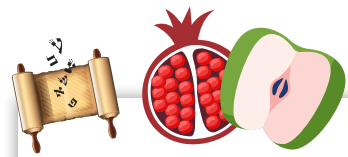
כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

טיול סיום של מתמידי התלמוד הישראלי במשך השנה כולה - בית ספר מורשת מנחם גבעת שמואל

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0				
495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסרת המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו / שרה	-3760 בריאת העולם

התלמוד חתומה לוח

דבר תורה

פרשת האזינו היא השירה האחרונה אותה אומר משה לקראת מותו. משה יודע שעוד רגע הוא מסתלק מן העולם ומנסה לצייד את עם ישראל במטען החשוב ביותר להמשך הדרך. אחד מהדברים בהם מצייד משה את בני ישראל מופיע בפסוק: **"שאל אביר ויגדך זקניך ויאמרו לך"**. משה מלמד את ישראל שכדי להצליח בדרך קדימה חייבים לזכור תמיד מנין באנו. להביט לאחור, ללמוד מן העבר, ולהתייחס בכבוד לדורות הקודמים גם אם בדורם לא היו החידושים וההמצאות שבדור ההווה, אלו הם אבני היסוד של כל חברה ואומה החפצה בחיים.

היכולת להמשיך הלאה במסע תלויה המידה רבה בגאמנות לדרך אותה התוו ובנו אבות האומה ומייסדיה.

סדר זיקין | מסכת בבא בתרא, דף צ"ט - ק"ב

דף צ"ט: מידות בית המקדש הראשון

אורך המשכן במדבר היה שלושים אמה ורחבו עשר אמה. קודש הקודשים שבמשכן היה עשר אמות אורך על עשר אמות רוחב.

שלמה המלך בנה את בית המקדש הראשון במידות כפולות: שישים אמה אורך, עשרים אמה רוחב. קודש הקודשים היה עשרים אמה אורך על עשרים אמה רוחב. בקשר לך מספר לנו התלמוד על נס שהיה במקדש: ארון הברית לא תפס מקום בקודש הקודשים. אחרי שהכניסו את הארון לקודש הקודשים במשכן, עדין נותר שטח ריק של 10 על 10 אמות. כך גם בבית המקדש של שלמה, אחרי שהכניסו את ארון הברית, עדין נותר בקודש הקודשים שטח פנוי של 20 על 20 אמה. כך נאמר בתלמוד: **"דבר זה מסורת בידינו מאבותינו, מקום ארון וכרובים אינו מן המידה"**.

דף ק': אברהם אבינו בארץ ישראל

בדף זה לומדים מחלוקת תנאים: האם אדם שהולך בקרקע נחשב מחזיק בה? רבי אליעזר אומר שזוהי חזקה, ואילו חכמים חולקים. הגמרא אומרת שלשית רבי אליעזר יש ראיה מהפסוק, שבו הקב"ה אמר לאברהם אבינו (בראשית): **"קום התהלך בארץ לארפה ולרחבה כי לך אתונה"**. מדוע אמר לו הקב"ה ללכת בארץ לארפה ולרחבה? כדי שיקנה אותה בקנין חזקה. ומה יענו חכמים? לשיטתם הקב"ה הורה לו ללכת בארץ, לסימן שהארץ תהיה נוחה להיכבש לבניו.

דף ק"א: רב אשי והתלמוד הבבלי

רב אשי חי בדור החמישי של האמוראים, ונולד ביום פטירתו של רבא. הוא התפרסם במיוחד בזכות העובדה שערך את התלמוד הבבלי.

רב אשי עמד בראש ישיבת סורא, שעברה בימיו לאחד מפרברי סורא שנקרא **"מתא מחסיא"**. כשישים שנה היה רב אשי ראש הישיבה, ובהתאם למנהג ישיבות בבבלי לתלמוד בכל שנה שתי מסכתות, הספיק רב אשי ללמוד עם תלמידיו את כל הש"ס שתי פעמים. במהלך שנים אלו הוא קיבץ את כל דברי החכמים מן הדורות הקודמים וסדרם לפי סדר המשניות. זהו התלמוד הבבלי.

רב אשי זכה לעשירות מופלגת. חז"ל אומרים שעד ימי רב אשי היו רק **שלושה אנשים שצרכו גם לגדולה בתורה וגם לעשירות מופלגת, והם: משה רבנו - מוסר התורה, רבי יהודה הנשיא - עורך המשנה, ורב אשי - עורך התלמוד הבבלי**.

דף ק"ב: רכישת קרקע שיש בה סלעים ובורות

יואב, עוזרו של משולם, התבקש להכין נוסח של חוזה בעבור רכישת שלושים וחמישה דונם קרקע. משולם עבר על החוזה ואמר ליואב: **"הוסף בחוזה שאנחנו קונים את הקרקע לצרכים חקלאיים, בכונתנו לעבוד את האדמה"**. לשם מה נחוץ למוכר לדעת למה אנחנו צריכים את הקרקע? תמה יואב בקול. משולם רק אמר: **"חכה ותראה"**. לאחר ביצוע העסקה נסעו משולם ויואב עם המוכר אל השטח והתחילו למדוד שלושים וחמישה דונם. כשמשולם בחן את פני הקרקע, הוא תבע מן המוכר: **"עליך להוסיף לי עוד שטח"**. תמה המוכר: **"מדוע?"**.

משולם הוציא את החוזה ואמר: **"כתוב כאן שאנחנו קונים את השטח לצורכי חקלאות לחקלאות לא מתאים שטח בעל סלעים גבוהים ובורות עמוקים"**. מאחר שבשטח שנתת לי יש סלעים ובורות עמוקים, עליך לתת לי קרקע ישרה במקומם."

השלימו את מידות המשכן והמקדש:

המקדש	המשכן	
		רוחב
		אורך
		רוחב קודש הקודשים
		אורך קודש הקודשים

20' 20' 90' 20' :ח.מ.א.ט
10' 10' 30' 10' :ח.מ.א.ט :ז.א.ח.מ.א.ט

שאלות השבוע

- מה פירוש המילה דמאי?
- מה היה אורכו של בית המקדש?
- מיהם שלושת האנשים שזכו גם לגדלות בתורה וגם לעושר גדול?

בין הפתרים נכונה תערוך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לצייין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח רואה חשבון

